

Vang meer salmoniden op pluggen

Release rig

Deel 3

Het vissen met pluggen op een rivier staat vaak gelijk aan het verspelen van veel vis, ofwel door een slechte inhaking, ofwel door het lossen van de haak vanwege het hefboomeffect. In dit artikel breidt Jens Bursell zijn release rig-concept verder uit met een glijdende release rig voor pluggen, een techniek die zorgt voor een betere inhaking, het voorkomen van het hefboomeffect en voor een beter houvast van de haak, en daarmee voor meer gelande vis.

Minder verspelen van vis betekent gewoon meer vis vangen. Met dit idee in mijn achterhoofd heb ik vele uren besteed aan het ontwikkelen van een nieuw concept voor het vissen met pluggen en ander hard kunstaas: de release rig. De hoeksteen achter dit concept is dat de haak of de haken worden gemonteerd op een onderlijn, waarop de haak

of haken perfect vrij spel hebben en die in positie blijft bij het werpen en vissen, maar loskomt van het kunstaas na een aanbeet van een vis. En dat zonder de attractieve actie van een kunstaas negatief te beïnvloeden. Na het losschieten van de plug, die op glijdend aan een speldwartel is gemonteerd, kan deze over de hoofdlijn naar boven schuiven om het

verspelen van een vis door het hefboomeffect te voorkomen.

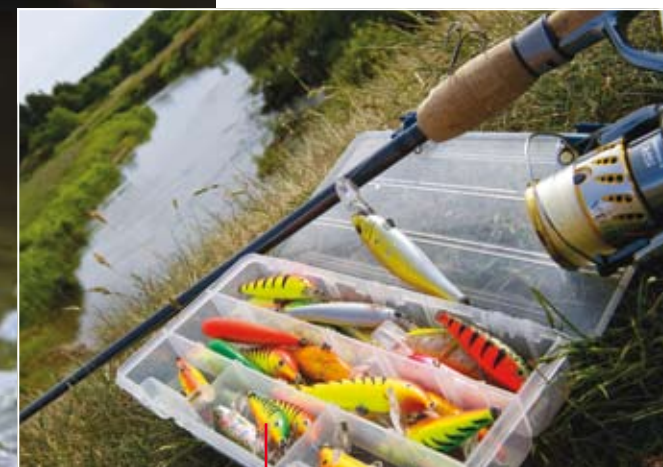
Voor alle pluggen

Het mooie van dit concept is dat het in tegenstelling tot andere glijdende plugsystemen die ik ken voor alle pluggen met een plastic schoep kan worden gebruikt. U kunt dus alle pluggen hiervoor gebruiken

die u al in uw bezit hebt, zonder extra kosten. De reden dat de pluggen moeten zijn voorzien van een plastic schoep is dat u voor deze techniek een gleuf precies in het midden van de schoep van de plug moet zagen, een werkje dat u 30 seconden kost. En als u van plug wilt veranderen, hoeft u slechts de speldwartel te openen en een nieuwe plug te monteren, zonder dat u een nieuwe knoop hoeft te leggen, zoals bij de andere systemen. Nadat de plug in de speld is gehangen, rijgt u gewoon de lijn in de gleuf in de schoep en drukt u vervolgens ongeveer een 1 mm³ tungsten putty in de gleuf. Hierdoor blijft de onderlijn met haak perfect in positie tijdens het werpen en vissen, maar komt de plug bij een aanbeet los doordat de onderlijn door

de putty snijdt. Meestal blijft de putty op de plug plakken, zodat u na het terugdrukken ervan weer meteen kunt doorvissen. Als u in een bepaalde situatie de stop and go-methode moet toepassen, dan is het van belang dat de onderlijn met ha(a)k(en) in positie blijft tijdens de pauze. Daartoe fabriceerde ik een release tube, een smal stukje siliconenslang dat via een wartel aan de achterste splitring van de plug werd gemonteerd. Op de onderlijn monteerd ik vervolgens een wartel die in de siliconenslang kon worden gedrukt, waardoor een semivaste verbinding ontstond tussen het kunstaas en de onderlijn. Een verbinding die de onderlijn tijdens het vissen op de plaats hield, maar losschoot tijdens de drill van een vis.

Deze rig was in eerste instantie bedoeld om meer vis te kunnen landen bij het snoeken op stilstaande wateren en bleek een doorslaand succes. Ik landde bijna 100% van alle vissen die ik haakte in vergelijking tot de meeste snoekvissers die met grote pluggen en jerkbaits visten en te maken kregen met een verhoogde hefboomwerking. Voor hen is het vrij normaal om op een slechte dag 30% tot 50% van de vissen te verspelen. Dezelfde cijfers gelden voor het vissen op salmoniden op stromend water, wanneer die overdag bij het haaks op de stroming vissen en het schuin stroomafwaarts vissen. Een aangezien ik net zoveel op forel vis als op snoek en andere roofvissen, begon ik al snel ook voor deze forelvissers met kleine pluggen en release rig te ontwik-

Alle pluggen kunnen worden gebruikt voor de semi-glijdende release rig.

Door de afwezigheid van het hefboomeffect wordt er meer vis geland.

Zelfs de voorzichtigste forellen worden met de semi-glijdende release rig meestal gehaakt en ook daadwerkelijk geland.

De auteur tijdens het vissen op grote forel aan een zeer kleine Deense beek.

kelen, uiteraard weer zonder de delicate actie van de hiervoor gebruikte, kleine pluggen te verstoren. Het resultaat was een semi-glijdende release rig, een rig die perfect werkt in combinatie met plugjes tot zelfs een lengte van slechts 2,5 centimeter.

De werking

De semi-glijdende release rig werkt ongeveer hetzelfde als de release rig, afgezien van twee belangrijke verschillen. 1. Het ankerpunt voor de schuivende plug is semi-vast door gebruik te maken van een siliconen stuitje. 2. De combinatie van een voortdurend binnendraaien van het kunstaas en de constante stromingsdruk van het water bij het haaks op de stroming vissen en het schuin stroomafwaarts vissen maakt het gebruik van een release tube aan het achterste oog van de plug overbodig, aangezien de druk van het water ervoor zorgt dat de onderlijn in een perfecte positie onder de plug komt te hangen. Omdat de onderlijn vrij onder de plug hangt, kan de plug ook nog eens attractiever worden gepresenteerd en wordt de inhakingskans nog groter. De semi-glijdende release rig werkt overigens ook bij het stroomopwaarts werpen en stroomafwaarts binnenvissen in snelstromend water, waar mijn tactiek vrijwel altijd het supersnel binnendraaien van de plug is. De semi-vaste stuit op de lijn voor de glijdende plug heeft daarnaast nog enkele zeer belangrijke voordelen:

- Bewegende haak: Als een vis een nor-

male plug stevig tussen zijn kaken neemt, is het niet mogelijk de haak te zetten, voordat je zo hard aan de lijn trekt dat je de hele plug en daarmee ook de haken in beweging zet. Maar vaak is het zo dat de vis de plug tussen zijn kaken opsluit, zonder dat je in staat bent om de haken te verplaatsen en te zetten, voordat de vis weer zijn bek heeft geopend en de plug zonder te haken uit de bek wordt getrokken. Bij de semi-glijdende release rig echter zal de siliconen stuit over de onderlijn schuiven bij het aanslaan en zullen de haken in beweging worden gezet, totdat zijn grip krijgen, ook al beweegt de plug zelf niet. Dit effect van de bewegende haak zorgt er eveneens voor dat als een van de haken zich buiten de bek van de vis bevindt, als de vis de plug tussen zijn kaken neemt, de haak aan de buitenkant van de kaak zal inhaken.

- Verstelbaarheid: Het kunnen laten verschuiven van de siliconen stuit over de onderlijn maakt niet alleen het veranderen van de lengte van de onderlijn mogelijk, als je van plug wilt verwisselen, maar ook het trapsgewijs verschuiven van de haak ten opzichte van de plug om in verschillende situaties betere inhakingskansen te creëren. Uit ervaring weet ik bijvoorbeeld dat de inhakingskans een stuk groter wordt als een schuwe vis van achteren aan de plug nipt, wanneer ik de achterste haak een stukje achter de plug laat uitsteken. De reden – vooral bij het gebruik van pluggen met haken groter dan nummer 10 – is dat wanneer de vis de achterste haak alleen maar ‘kust’, hij alleen maar wordt gehaakt in het voorste gedeelte van de zeer harde en benige kaken, waar het vooral voor grotere haken moeilijk is om grip te krijgen. Het resultaat is dat je de vis al vaak verspeelt als die de eerste keer met zijn kop schudt. De mogelijkheid om de achterste dreg los achter de plug te laten hangen, zorgt er echter voor dat de haak verder in de bek, in het zachtere gedeelte, vlees pakt. Als de vis het kunstaas dus regelmatig voorzichtig van achteren benadert, dan gebruik ik vaak een maat 10 - 14 als voorste dreg en een maat 6 - 4 als achterste dreg. De voorste dreg – die een grotere kans heeft om in de buurt van de benige kaken terecht te komen – moet dun van draad zijn en uiterst scherp, omdat je alleen met zo'n dreg weinig risico

loopt dat deze uitscheurt uit de harde kaak. De haak die de grootste kans heeft om in de zachtere gedeelten van de bek terecht te komen is de achterste. En daarom prefereer ik daarvoor een dreg met een iets zwaardere draad en een maatje groter, omdat een dikkere draad minder snel door het zachte gedeelte snijdt als een dreg met een dunnere draad en ik daarvoor minder vis verspeel.

Omdraaien

Natuurlijk is het haken van een vis het gemakkelijkste, wanneer die het kunstaas gewoon inhaleert, of wanneer hij na het grijpen ervan zich meteen in de stroming omdraait, waardoor de haken meestal keurig in het scharnier van de bek terecht komen. De hierboven genoemde situatie, waarin de vis het kunstaas van achteren voorzichtig pakt zonder meteen om te keren, komt het vaakst voor bij het schuin stroomafwaarts vissen en bij het stroomopwaarts vissen. Maar het kan ook zijn dat de forel zich omdraait en de plug stroomafwaarts volgt als je stroomop- of stroomafwaarts vist. Ik vis voornamelijk op grote bruine forellen, maar heb dit probleem ook vaak met doorgewinterde zeeforellen en zalmvissers besproken. Het probleem dat een vis het kunstaas pakt en daarna niet meteen omdraait, komt kennelijk het meeste voor bij het vissen overdag, als de forellen in het algemeen behoorlijk voorzichtig zijn. Bij het vissen op zalm komt dit probleem niet zo vaak voor, omdat een zalm zich vrijwel altijd meteen omdraait nadat hij een kunstaas heeft gepakt. Maar los van dit probleem heeft de loshangende onderlijn onder de plug nog

Wisselen van kunstaas is een fluitje van een cent.

De auteur met een wilde bruine forel van 3,1 kilo, gevangen aan een Rapala Team Esko aan een semi-glijdende release rig.

meer aardige voordelen, die je bij gebruik van een normale plug niet hebt:

- Beter en directer inhaken: Omdat de onderlijn los onder de plug hangt, is het blootgesteld zijn van de haken naar mijn mening veel beter dan bij gebruik van een normale plug. Als de haak loshangt, is de vis al bijna gehaakt voordat hij de plug goed en wel heeft gepakt. Deze betere inhaking wordt echter niet alleen veroorzaakt door het beter zijn blootgesteld van de haken, maar ook door het feit dat de beweging van de onderlijn onafhankelijk is van de beweging van de plug. En dat valt te vergelijken met de effectiviteit van hair rigs in de karpervisserij.

- Hulp van zwaartekracht: Als de plug vastzit tussen de kaken van de vis, zal de zwaartekracht ervoor zorgen dat de loshangende onderlijn onder in de bek van de vis valt, waardoor de kans dat de haak vlees pakt veel groter wordt, of dat de haak achter de kaak terecht komt, waardoor die een grotere inhakingskans krijgt bij het aanslaan, en dat in tegenstelling tot het vrij hangen achter de plug in de mondholte van de vis. Hoe soepler het onderlijnmateriaal, des te sneller dit effect zal optreden.

- Anti-eject effect: Als de vis probeert om de plug uit te spuwen, zal die plug, die aan slechts één kant met de onderlijn is verbonden, zeer moeilijk uitte spuwen zijn omdat de onderlijn de plug volgt met de haakpunten naar voren gericht. Wederom een proces dat te vergelijken valt met de rigs die zo succesvol in de karpervisserij worden gebruikt.

- Flexibiliteit: Omdat de onderlijn onafhankelijk werkt van de plug, is het mogelijk om veel kleinere haken te gebruiken dan normaal, zonder het risico te lopen dat een extra kleine haak in de ‘fysieke schaduw’ van het relatief grote kunstaas komt te hangen en er daardoor een slechtere inhaking ontstaat. Omdat bovendien het hefboomeffect is geëlimineerd, wordt er tijdens de dril minder druk op de haken uitgeoefend, waardoor weer minder kans bestaat dat de haak recht getrokken wordt bij het uitvoeren van zware druk, of dat de haak door het vlees gaat snijden. In andere woorden; u kunt kleinere, dunnere en scherpere haken gebruiken zonder verhoogd risico op verspelen van vis door uitgebogen haken of uitscheuren van de haak.

Als u daarentegen grotere haken dan normaal wilt gebruiken, dan is ook dat geen probleem. Omdat de haken niet direct aan de plug zijn gemonteerd, zullen die ook niet meteen de delicate actie van de kleinere pluggen negatief beïnvloeden. Dat zouden ze wel doen als ze op de normale manier zouden zijn gemonteerd. Ik heb bijvoorbeeld wel eens een 3/0 Owner S-61 enkele haak op een semi-glijdende release rig gebruikt in combinatie met een 7 centimeter lange Rapala Team Esko, zonder dat dit een negatief effect had op de actie van de plug.

- Cirkelhaken: De mogelijkheid om grote haken te gebruiken zonder de actie van de plug negatief te beïnvloeden, maakt ook interessante experimenten mogelijk met bijvoorbeeld cirkelhaken in de maat

2/0 tot zelfs 5/0. Ik denk dat het gebruik van deze haken vooral van belang is op wateren waarop je verplicht bent om je vangst terug te zetten, zoals bijvoorbeeld op sommige zalmrivieren. Omdat de onderlijn onafhankelijk van de plug opereert, zal een cirkelhaak veel gemakkelijker naar het scharnier van de kaken glijden en de vis daar perfect haken. Waarbij de plug werking van de haak in het geheel niet beïnvloedt.

- Sterkere constructie: Omdat de hoofdlijn helemaal doorloopt tot aan de haak, is de semi-glijdende release rig ook een uiterst sterke constructie, omdat er slechts één knoop dient te worden gelegd. Normaal gesproken hebt u ook nog te maken met splitringen en speldwartels, die allemaal kapot kunnen gaan. Op de speldwartel of snaplock die wordt gebruikt om de plug te monteren, wordt tijdens de dril namelijk geen enkele druk uitgeoefend. Breekt die, dan verliest u alleen de plug en niet de vis.

- Minder verwondingen bij de vis: Het compleet afwezig zijn van het hefboomeffect vermindert de druk op de haken, waardoor het risico op grotere wonden in de bek van de vis wordt vermindert en waardoor de vis gemakkelijker kan worden teruggezet. Ook maakt de rig het een

Bij zeer voorzichtige aanbeten van achteren schuift u de dreg twee tot vier centimeter achter de plug.

Het maken van een semi-glijdende release rig

A. Schuif een speldwartel op de lijn/onderlijn.

B. Schuif een stuitje op de lijn/onderlijn. Knoop een dreg aan het uiteinde van de lijn. Kiest u voor nylon of fluorocarbon, dan kunt u voor de hoogste inhakingskans het beste een Rapala knoop of een Perfection Loop gebruiken. Kiest u voor gevlochten lijn, dan is de knoop minder relevant.

C. Nadat u de plug in de speld hebt gehangen, voert u de lijn in de gleuf in de schoep en blokkeert die door het aanbrengen van ongeveer 1 mm³ tungsten putty, zoals bijvoorbeeld van Nash of Gardener. Knijp de putty goed aan.

Waar het slechts geoorloofd is om met één dreg of enkele haak aan de plug te vissen (denk aan het Oostvoornse Meer, red.) kan gebruik gemaakt worden van een haak naar keuze, zonder de delicate actie van de plug negatief te beïnvloeden. Voor zalm kan dan worden gekozen voor een veel sterkere en grotere haak.

stuk eenvoudiger om de vis te onthaken, omdat de plug bij het onthaken niet in de weg zit. Bovendien zal het onthaken ook minder tijd in beslag nemen, zodat de vis ook eerder kan worden teruggezet.

Het maken van de rig

Alles dat u nodig heeft voor het maken van een semi-glijdende release rig is een siliconen stuitje en een kleine speld(wartel). Ik wil altijd het kunnen bewegen van de haak in de bek van de vis optimaliseren en daarom maak ik gebruik van een stuitje dat nog kan verschuiven, dat dus niet meer weerstand biedt dan noodzakelijk. Zolang het stuitje zich niet verplaatst tijdens het werpen en het vissen, is een stroever stuitje niet noodzakelijk. Als ik vis met zeer kleine en lichte plugjes en ik slechts korte worpen hoeft te maken in relatief lichte stroming, dan gebruik ik een zeer zacht stuitje, zoals de semi-transparante stuitjes van Zebco. Voor grotere rivieren, verder worpen en een hardere stroming gebruik ik de Drennan Float Stops.

Vis ik op rivieren waar de stroming en ook de lengte van de worpen variëren, dan zet ik vaak twee of drie stuitjes achter elkaar op. Als de stuitjes tegen elkaar worden geschoven, dan zullen zij gezamenlijk veel minder gemakkelijk verschuiven. Door het variëren van het aantal stuitjes, of het combineren van hardere en zachtere, kunt u het verschuiven ervan aanpassen aan de heersende omstandigheden. Het stuitje dat u niet nodig hebt, schuift u gewoon tegen de eerste dreg aan, waar het

geen enkele negatieve invloed uitoefent. Een extra stuitje op de onderlijn is ook handig als het 'actieve' stuitje beschadigd raakt, zodat u niet opnieuw hoeft te knopen. Hoe kleiner het oog van de speld, des te kleiner en visueel aantrekkelijker stuitje u kunt gebruiken.

Als ik met nylon of fluorocarbon vis, maak ik meestal gebruik van kleine snaplocks, zoals de Fas-Snap of nog liever de elegante en betrouwbare Jackson Easy Clip. Vis ik echter met een dunne dyneema lijn, dan kan het gebeuren dat de onderlijn over deze verbinding slaat en daarom gebruik ik in dat geval gewone speldwartels. Een in de speld gehangen rig ring zorgt er overigens voor dat het kunstas het attractiefst werkt.

Meer vis

De release rig heeft nog meer veel voordelen ten opzichte van het vissen met normale pluggen. Een daarvan is dat u veel meer pluggen in uw kunstaasdoos kwijt kunt, aangezien u de haken ervan gewoon kunt verwijderen. Hierdoor wordt de inhoud van die doos ook geen janboel. U hoeft bovendien minder haken scherp te houden. Bovendien komen de pluggen ook minder in contact met de tanden van de vis, waardoor die langer hun kleur houden.

Maar ondanks de vele voordelen van de release rig is vooral het feit dat ik er met 100% vertrouwen mee vis, het belangrijkste. Ik verspeel minder vis en vang dus meer!

Jens Bursell

Release rig met twee dreggen

De sterkste rig krijgt u door de dreg direct aan de hoofdlijn te knopen. Stappen A, B en C zijn in het bovenstaande kader beschreven. Hierna gebruikt u een omgekeerde not-a-knot voor de voorste dreg.

D. De omgekeerde not-a-knot maakt u als volgt: Haal de lijn door het oog, draai die vier tot vijf keer om de steel en laat de laatste lus half open.

E. Haal het uiteinde van de lijn terug door het oog en vervolgens door de halfopen lus. Maak nat en trek voorzichtig aan. Aan het uiteinde komt dan een dreg met een Rapala knoop. Wilt u fluorocarbon gebruiken, dan knoopt u eerste de achterste dreg aan en vervolgens de voorste met een not-a-knot, schuif vervolgens een stuitje op de lijn, daarna een speldwartel en knoop deze onderlijn met een chirurgienknoop of dubbele grinner aan de hoofdlijn.